

NOTAT

Til: Styret

Fra: Rektor

Om: Campusutvikling ved NTNU – prosess for prinsipper, kriterier og overordnet lokalisering

Formål med saken:

Å orientere om beslutningsprosess for rapport om overordnet lokalisering og rapport med kvalitetsprogram (prinsipper og kriterier) for campusutvikling ved NTNU.

Det vil bli lagt opp til en høringsprosess i forkant av vedtak om kvalitetsprogram for campusutvikling samt rektors innstilling til Kunnskapsdepartementet om valg av overordnet lokalisering for campusutvikling i Trondheim.

Bakgrunn for saken

I januar 2014 leverte NTNUs Visjonsprosjekt rapporten «NTNU 2060 Visjoner for campusutvikling¹», omtrent samtidig med at Kunnskapsdepartementet mottok konseptvalgutredningen de hadde bestilt fra Rambøll². Begge konkluderte med at en mer samlet campus ved Gløshaugen vil understøtte universitetets evne til å oppfylle sin strategi og sitt samfunnsoppdrag, og NTNUs styre stilte seg bak disse anbefalingene 12. juni 2014³.

I henhold til Finansdepartementets ordning for kvalitetssikring av store statlige investeringer, ble det gjennomført en ekstern kvalitetssikring (KS1) av konseptvalgutredningen. Kvalitetssikringen ble utført av Metier og Møreforskning, og 14. august 2015 leverte de en rapport⁴ som støttet konklusjonen om at man anbefaler å flytte virksomheten på Dragvoll til Gløshaugen og etablere en felles campus sentralt i Trondheim. På denne bakgrunn uttalte statsminister Erna Solberg 8. september 2015 at regjeringen går inn for én, felles campus ved Gløshaugen.

Med dette klarsignalet har fokus i NTNUs campusprosjekt i 2016 vært på å konkretisere visjoner og mål til prinsipper og kriterier for campusutvikling på NTNU. Prinsippene og kriteriene benyttes for å vurdere tre alternativ for tyngdepunktet for utbygging av campus i Trondheim (overordnet lokalisering). Prinsipper og kriterier vil bli videreutviklet til et kvalitetsprogram for all campusutvikling ved NTNU.

6. juni 2016 mottok NTNU brev fra Kunnskapsdepartementet om samling av campus for NTNU i Trondheim. Brevet er lagt ved saken til orientering.

¹ [NTNU 2060 – Visjoner for campusutvikling](#)

² [Konseptvalgutredning – Fremtidig lokalisering av campus NTNU](#)

³ [S-sak 12/14 NTNUs visjonsarbeid. Strategisk grunnlag for videre utvikling av Campus NTNU](#)

⁴ [Kvalitetssikring av konseptvalg «Framtidig lokalisering av Campus NTNU»](#)

Prosess hittil

For at campus skal kunne være et godt virkemiddel for å realisere NTNUs mål, må NTNUs samfunnsoppdrag og strategier *oversettes* til konkrete krav til campusutforming. Vi har våren 2016 ferdigstilt en stor del av dette.

Fokus har vært på å konkretisere visjon og mål for NTNUs campusutvikling. Med utgangspunkt i visjonsrapporten, konseptvalgutredningen, ekstern kvalitetssikring, NTNUs strategi og fusjonsplattformen er det utviklet prinsipper og kriterier som beskriver hvordan campus skal bidra til at visjonen skal oppnås.

Med basis i Konseptvalgutredningen (KVU) og Kvalitetssikring 1 (KS1) er det utledet tre alternativer for lokalisering av tyngdepunktet for utbygging i Trondheim. For å vurdere de konkrete alternativene opp mot hverandre er kriteriene vektet ut fra betydning for lokalisering, og det er utarbeidet tilhørende indikatorer for å undersøke kvalitetene ved de tre konkrete alternativene.

Status

Det er etablert en entydig begrepsbruk:

- Visjon
- Prinsipper
- Kriterier
- Indikatorer

Prinsippene er konsentrert fra syv til seks prinsipper i henhold til innspill fra seminar med NTNUs styre:

- Samlende
- Urban
- Nettverk av knutepunkt
- Effektiv
- Bærekraftig
- Levende laboratorium

Kriteriene til hvert prinsipp er gjennomarbeidet og konsentrert til tre kriterier pr prinsipp.

Som orientering til styret er prinsipper og kriterier oppdatert per 7. juni 2016 vedlagt saken. Kriteriene er ved beslutning i prosjektstyret 7. juni gitt en innbyrdes vektning som vektlegger «Samlende» som det avgjørende viktigste prinsippet når lokalisering skal vurderes.

Det er gjennomført en kvalitetssjekk for at kvalitetene definert i KS1 ved effektmål og indikatorer er ivarettatt i prinsippene.

Videre prosess:

Visjon, prinsipper og kriterier sammenfattes til et kvalitetsprogram for campusutvikling ved NTNU. Første versjon ferdigstilles 8. juli 2016.

De tre alternativene for overordnet lokalisering i Trondheim (vekst nordover, vestover eller sørover) analyseres og vurderes med scenarie-metodikk på grunnlag av visjon, prinsipper, kriterier og indikatorer med både kvantitative og kvalitative metoder. Rapport med dokumentasjon av analyse og vurdering, samt anbefaling av hvilket alternativ som gir best måloppnåelse for NTNUs campusutvikling, leveres 8.juli 2016.

Kvalitetsprogram (prinsipper og kriterier) og rapport om overordnet lokalisering vil bli sendt til høring i organisasjonen.

Prosjektet legger opp til en orientering til styret om rapportene i augustmøtet og vedtak i oktobermøtet.

Tidsplan:

- **8. juli:** Rapport overordnet lokalisering ferdig og rapport kvalitetsprogram offentlig
- **Primo august: Utsendelse av rapporter til høring**
- August – september: Allmøter og ledermøter med alle fakultet og administrative enheter, SESAM, AMU, LMU, STi NTNU
- 24/25. august: Styremøte: O-sak om rapportene – styrets innspill
- **21. september: Høringsfrist**
- 6. oktober: Rektor avgir sin første innstilling
- 11. oktober: Dekanmøte: Diskusjon av rektors innstilling
- 26. oktober: Styremøte
 - S-sak: Vedtak om kvalitetsprogram for campusutvikling
 - S-sak: Overordnet lokalisering – styrets tilrådning

Program for involvering

Prosjektet er i ferd med å etablere et program for involvering for hele campusutviklingen på NTNU. Første utkast til program ble lagt frem for prosjektstyret 7. juni og følgende punkter er gjenstand for videre utvikling:

- Tydeliggjøre hensikt med dokumentet som et verktøy for involvering
- Tydeliggjøre beslutningspunkter og når ulike interessenter kan forvente involvering
- Mer konkret og enklere språk og fremstillinger
- Beskrive faser og aktiviteter i tid på en mer enhetlig måte

Utkast til Program for involvering er vedlagt saken som orientering til styret om prosjektets tilnærming til involveringsprosesser i campusutviklingen.

Vedlegg:

1. Brev fra Kunnskapsdepartementet til NTNU, 06.06.2016
2. Prinsipper og kriterier, oppdatert per 7. juni 2016
3. Utkast til program for brukerinvolvering, oppdatert per 7. juni 2016

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
7491 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref
16/2937-

Dato
06.06.2016

Samling av campus for NTNU i Trondheim

Vi viser til møte 25.05.2016 mellom kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) ved styreleder Svein Richard Brandtzæg og rektor Gunnar Bovim om campus NTNU i Trondheim.

Regjeringen har som del av en langsiktig strategisk plan for bygningsmassen ved NTNU lagt til grunn en samlet framtidig campusløsning for universitetet i Trondheim i området rundt Gløshaugen. En samlet campus i Trondheim er anbefalt i konseptvalgutredningen og i kvalitetssikringen (KS1) av denne. Vi viser til statsminister Erna Solbergs besøk ved NTNU 08.09.2015 der hun, sammen med kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen og olje- og energiminister Tord Lien, informerte om regjeringens beslutning. Statsministeren la blant annet vekt på at prosjektet skal bidra til bedre utnyttelse av lokalene og legge til rette for undervisning og forskning av høy internasjonal kvalitet. Vi viser også til omtale av saken i statsbudsjett for 2016, jf. Innst. 12 S (2015-2016) og Prop. 1 S (2015-2016) for Kunnskapsdepartementet .

NTNU har fått en bevilgning i 2016 på 13,86 mill. kroner til planlegging av framtidig campus, jf. Orientering om statsbudsjettet 2016 for universitet og høyskolar og tildelingsbrevet for 2016. I tråd med dette har NTNU fått ansvar for å drive prosjektet videre i planleggingsfasen, i samarbeid med Kunnskapsdepartementet.

En lang rekke faktorer bidrar til å utvikle et godt universitet. Fysisk infrastruktur er en av faktorene. Gode fysiske rammer skal bidra til at universitetet kan nå sine mål.

NTNU arbeider i skjæringspunktene mellom teknologi, naturvitenskap, medisin, arkitektur, samfunnsvitenskap og humaniora for å løse sammensatte utfordringer, og for å øke forståelsen for sammenhenger mellom samfunn, teknologi og miljø. Kunnskapsdepartementet er opptatt av at samling av universitetets campus i Trondheim skal stimulere til økt samarbeid, tverrfaglig virksomhet og gjøre tverrfaglige studietilbud bedre tilgjengelig for studentene. En samlet campus skal også legge til rette for samspill med næringsliv, arbeidsliv og publikum slik at samfunnets endrede behov for utdanning og forskning kan møtes.

Universitetsarealer bør ha god teknisk kvalitet, være tilpasset virksomhetens behov og være fleksible for å kunne møte endringer framover i tid. Investering i campus NTNU bør resultere i gode løsninger med hensyn til livssykluskostnader, energieffektivitet og andre miljøkrav. Kunnskapsdepartementet støtter universitetets ambisjoner for prosjektet om å flytte kunnskapsfronten i Norge for bærekraftige bygninger og campusområder.

Effektiv bruk av arealer er et sentralt virkemiddel både i et klimaperspektiv og et samfunnsøkonomisk perspektiv. Arealeffektivitet i eksisterende og nye arealer er viktig også for campusprosjektet i Trondheim. Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev 29.09.2015 om planer for utvikling og effektiv bruk av campus og bygg i universitets- og høyskolesektoren. En måte å øke effektiviteten på er gjennom økt bruk av felles arealer og tjenester, undervisningsarealer, laboratorier og arbeidsplasser for ansatte og studenter. Det bør også skapes møteplasser for studenter, ansatte, nærings- og arbeidsliv og publikum. Vi viser til pressemelding 04.02.2016 fra kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner. Regjeringen har satt en arealnorm på 23 kvadratmeter brutto per ansatt for kontordelen av framtidige statlige byggeprosjekter. Ambisjonene om bedre bruk av arealer forutsetter en god planleggingsprosess og nytenkning for utforming av arbeidsplasser for studenter og ansatte og forholdet til sambruks- og fellesareal.

Kunnskapsdepartementet ser fram til videre samarbeid med NTNU om et samlet framtidig universitet i Trondheim.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Hedda Huseby
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

SAMLENDE

CAMPUS BIDRAR TIL FELLESSKAP

- Campus samler relevante fagmiljø
- Campus er konsentrert for å oppnå høy intensitet og synergi
- Campus har synlige og lett tilgjengelige felles faglige og sosiale arenaer for å bygge felles kulturer på tvers av fag

URBAN

CAMPUS ER ATTRAKTIV, ÅPEN OG BIDRAR TIL SOSIAL BÆREKRAFT

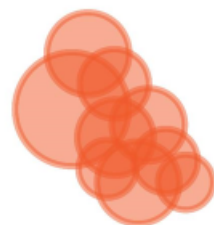
- Campus er åpen, inviterende og henger sammen med byen
- Campus og by deler funksjoner: bo og leve i campus 24/7
- Campus har bymessig utforming, attraktive kvaliteter med åpne fasader, gode uterom, faglige/ sosiale møteplasser

NETTVERK AV KNOTEPUNKT

PROFILERTE KNOTEPUNKT ER GODT FORBUNDET INTERNT OG MED BYEN

- Profilerte, utadrettede og synlige knutepunkt med faglige, tverrfaglige og sosiale møteplasser som kombinerer funksjoner som: utdanning, forskning, formidling, innovasjon, studentfrivillighet, studentvelferd, bibliotek, service, næring og byfunksjoner.
- Nettverket gir opplevelse av gangbare avstander, er opplevelsesrikt, lett å orientere seg i og har hovedstrøk som dekker behov for daglige gjøremål
- Nettverket er integrert med byens transport- og mobilitetssystem

EFFEKTIV

BRUKSKVALITET OG AREALEFFEKTIVITET BIDRAR TIL ØKONOMISK OG ØKOLOGISK BÆREKRAFT

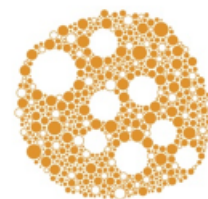
- Campus har arealer med høy brukskvalitet for gode arbeidsprosesser og godt arbeidsmiljø
- Campus har effektiv arealbruk
- Campus har fleksibilitet i arealer og arealbruk

BÆREKRAFTIG

CAMPUS ER I FRONT MED MILJØVENNLIGE LØSNINGER

- Campus er energieffektiv og har lavt karbonfotavtrykk
- Campus har effektiv og grønn transport og mobilitet
- Campus har god holdbarhet og miljøvennlige livsløp

LEVENDE LABORATORIUM

CAMPUS ER STEDET FOR UTFORSKING

- Campus er en eksperimentell arena, både ute og inne, for nye lærings- og arbeidsformer innen forskning, utdanning, innovasjon og formidling
- Avansert eksperimentell infrastruktur er konsentrert og tilgjengelig for faglig/tverrfaglig samarbeid, spesielt med SINTEF
- Campus har attraktive arenaer for innovasjon, entreprenørskap og skaperglede

Utkast

Program for involvering

NTNUs campusutvikling 2016 - 2025

Utkast

Utkast

NTNU Gløshaugen, Nidelva,
Midtbyen og Trondheimsfjord

Utkast

Innhold

Introduksjon	7
Overordnet om campusutvikling	9
Prinsipper og mål	11
Målgrupper for involvering	12
Former for involvering	15
Campusutvikling som virkemiddel	17
Faser i campusutvikling	18
Verktøy for involvering	23
Tidshorisont for samling av NTNU i Trondheim	52

Utkast

Forskningsdagene

Forskningsdagen med
Forskningstorgvedstatuen
av Olav Tryggvason

Utkast

Introduksjon

I dette dokumentet finner du NTNUs rammeverk for involvering i campusprosjektet. Rammeverket har to overordnede mål:

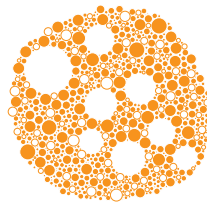
1. bidra til at NTNUs campusprosjekter er forutsigbare og etterrettelige for NTNUs medarbeidere, studenter, ledere og andre interessenter
2. sørge for at byggeprosjektet til enhver tid har nødvendig kunnskap om den virksomheten campus bygges for.

Rammeverket viser hvem som involveres, når, og med hvilket formål.

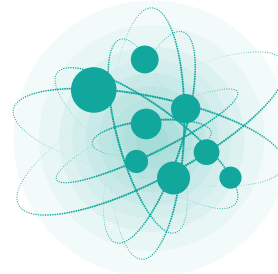
Rammeverket følger byggeprosjekters logikk: Det er nødvendig å beslutte overordnede strategiske føringer før man går inn på detaljplanlegging.

Rammeverket gjelder for alle NTNUs campusutviklinger og er etablert av NTNUs campusprosjekt.

I forbindelse med samlet utvikling av NTNUs campuser er det utviklet et sett prinsipper for campusutvikling ved NTNU. Disse prinsippene beskriver hvordan den fysiske utformingen skal bidra til å oppnå NTNUs visjon om Kunnskap for en bedre verden.

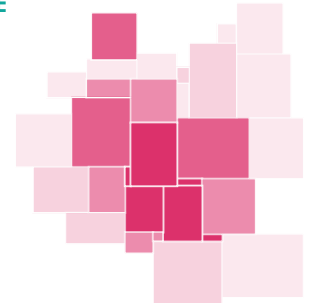
LEVENDE
LABORATORIUM

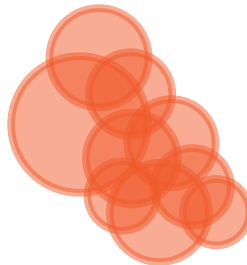
SAMLENDE

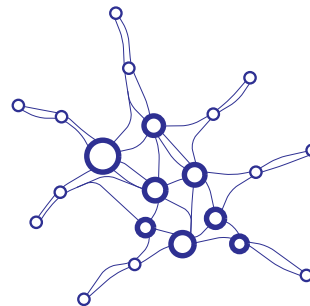
BÆREKRAFTIG

URBAN

EFFEKTIV

NETTVERK AV
KNOTEPUNKT

Overordnet om Campusutvikling

Campusutvikling handler om fysisk utforming av de stedene NTNUs studenter, medarbeidere og partnere utfører sine oppgaver. NTNUs samfunnsoppdrag er styrende for hele virksomheten vår. Også NTNUs campus skal legge til rette for å møte dette oppdraget. Derfor skal NTNU utvikle en campus som:

- Har de fasilitetene som behøves for å gjennomføre internasjonalt fremragende forskning, undervisning, innovasjon og formidling
- Tilrettelegger for de tverrfaglige møtene som må til for å løse de komplekse utfordringene for omstilling og utvikling samfunnet står overfor
- Bringer fram ny kunnskap gjennom utviklingen av campus

PhD awards ceremony, mars 2014

Utkast

Prinsipper og Mål

I løpet av et utviklings- og bygge-prosjekt vil det være behov for ulike typer involvering.

Formålet er å etablere kunnskap om ønsket strategisk retning, om organisatoriske behov, om ulike fag og fagmiljøers behov, om muligheter i bygg og utforming, om hvordan nye bygg best kan utnyttes og i siste instans om hvordan campus fungerer og eventuelt kan forbedres.

I NTNUS campusprosjekter ønsker vi bred involvering av brukere og interessenter. Dette for å skape gode beslutningsgrunnlag for avgjørelser i prosjektet.

Brukerne sitter på unik erfaringsbasert kompetanse, og har ofte god kunnskap om hvordan virksomheten virker og hvor utfordringene er. Samtidig er et stort antall av NTNUs brukere eksperter på områder som er knyttet til campus og byggutvikling. Gjennom involvering skal vi sikre:

- ▶ En etterrettelig og forutsigbar prosess for de involverte.
- ▶ At de behov og ønsker om brukerne har blir tilstrekkelig kjent for utviklingsprosjektet, slik at disse dannere rett av flere grunnlag for de løsningene som velges.
- ▶ At den fagkompetansen som NTNUs brukere har om de elementer av prosjektet kan utvikles og tas i bruk i ulike aspekter av prosjektet.
- ▶ At de som skal realisere gevinsten med en ny campus praksis også som ikke er direkte involvert i tidlige faser i prosjektet likevel får en forståelse av hvordan de kan bli påvirket på et senere tidspunkt.

Målgrupper for involvering

Brukerinvolveringsplanen retter seg mot fire primære målgrupper. Det vil variere hvilke interessenter som inngår i hver målgruppe. Kartleggingen av interessenter oppdateres kontinuerlig gjennom hele prosjektførsløpet. Eksempelvis vil ulike fagmiljø ved NTNU være relevant å trekke inn som fageksperter i noen tilfeller, mens i andre tilfeller vil samme fagmiljø involveres i rollen som bruker.

BRUKERE

Omfatter primært ansatte, studenter og samarbeidende aktører på campus. Involveres i ulike faser i prosjektet gjennom representativ deltakelse, gjennom lederstrukturen i organisasjonen og gjennom bredere involveringsarrangement. Massekommunikasjon og tilgjengeliggjøring og deling av informasjon vil være hovedkanaler for å nå det brede lag av brukere. Potensielle brukere som vurderes kontinuerlig for informasjon, kommunikasjon og muligheter for involvering er besøkende, byens befolkning, arbeids- og næringsliv.

FAGEKSPERTER

Fageksperter er de som sitter med kompetanse på ulike områder og som det er relevant å involvere til kunnskapsinnhenting og/eller samskaping. Det er viktig å merke seg at de samme interessentene kan opptre innenfor ulike målgrupper, avhengig av fase og formål med involvering. For eksempel vil studenter og ansatte ved NTNU i tidlige faser involveres primært som fageksperter på egen organisasjon og egen virksomhet, mens i senere faser involveres primært som berørte brukere.

TILLITSVALGTE

Tillitsvalgte er representanter i formelle medvirkningsorgan. Det er fagforeningsrepresentanter, verneombud, samarbeidsutvalg, arbeidsmiljøutvalg og læringsmiljøutvalg, studentdemokratiet og studentrepresentanter. Tillitsvalgte involveres både gjennom formelle medvirkningsforum og gjennom deltakelse i partssammensatte grupper. Det vil være aktuelt å forankre hos, kommunisere med og informere tillitsvalgte også i faser hvor det ikke er lovregulert behandling i formelle medvirkningsforum.

BESLUTNINGSTAKERE

Det er flere besluttende nivå i campusutviklingen. Det vil i tillegg til beslutning og rapportering være vesentlig å involvere besluttende nivå i ulike forankringsaktiviteter for å gjøre kjent med og skape eierskap til arbeid og fremgangsmåte i campusutviklingen.

Utkast

Utkast

Former for involvering

Kommunikasjon er gjennomgående i alle prosesser knyttet til campusutvikling. Kommunikasjon er toveis – det er dialog, det er ansikt til ansikt møter, det er løpende håndtering av ulike interesser. En andel av den kommunikasjonen campusprosjektet til enhver tid fører med sine interesser vil være ulike former for involvering. De viktigste formene for involvering med prioriterte målgrupper er:

► Involvereforåskapesammen

(Beslutningstagere, tillitsvalgte, fageksperter)

For å etablere de funksjonskonsepter som campus skal bygges etter (Konsepter for læringsareal, arbeidsplasskonsepter, byromskonsepter, osv)

► Involvere for å innhente kunnskap

(Brukere, fageksperter)

Vi skal involvere interesser som sitter på spisskompetanse – også her må vi være presis på hvilken kunnskap unik ekspertise kan bidra med, og når - om ulike deler av virksomheten, om organisasjon, arkitekturfaglig, eller på andre kompetanse- og fagfelt.

► Sikreformellmedvirkning

(Tillitsvalgte)

Vi skal påse at formelle medvirkningsorganer er ivaretatt. Dette er et område som i større grad er regulert også med ytre kontrollmekanismer.

► Informere

(Alle interesser)

Vi skal informere – her kan vi nå ut med massekommunikasjon og tilgjengeliggjøring av informasjon – men det er enveis

► Forankre og rapportere

(Beslutningstagere)

Og så skal vi forankre og rapportere til ulike besluttede nivå.

Ulike målgrupper vil involveres i ulike faser av prosjektet, og målgruppens rolle og formål med involveringen vil variere i tråd med dette.

Utkast

Handelshøyskolen/Kløbuveien72

Utkast

CampusomvirkemiddelforånnåNTNUsmål

Fysisk utforming av arealer er ett av tre typer virkemidler for måloppnåelse og utvikling, i samspill med teknologi og ikke minst organisering (samspill mellom menneske og organisasjon).

Det ligger i universitetenes natur at forsknings-, utdannings- og nyskappingsaktivitetene i ett og samme fagmiljø har grenseflater mot en hel rekke andre fagmiljø og aktører.

Å legge til rette for gode møteplasser, gode treffpunkter i og utenfor fag handler om å skape gode grunnforutsetninger for godt faglig arbeidet. Den fysiske utformingen er likevel bare ett av flere virkemidler for å oppnå NTNUs mål, i samspill med organisasjon og teknologiske virkemidler.

I tillegg til de rent praktiske følgene av fysisk lokalisering, er bygninger og infrastruktur er sterke identitets- og kulturbærere. Også dette kan fungere både forsterkende og kompenserende: tydelige disipliner med tydelig fysisk samhörighet kan gi sterke gevinster internt, men kan også bidra til å bygge «murer» som forsterker fysisk og kulturell avstand eksternt.

Vi har definert 5 faser for campusutvikling:

1 Visjon

VURDERE STRATEGI FOR CAMPUSUTVIKLING

I første fase besluttet den strategiske retningen for campusutvikling.

NTNUS visjon, prinsipper og ambisjoner for campusutvikling konkretiseres i denne fasen. Her stadfestes også de strategiske føringene for hvor tyngdepunktet for nyutvikling på campus lokaliseres.

2 Definere

DEFINERE KONSEPTER - BEHOV OG MULIGHETER

I fase 2 defineres de konseptuelle rammene for helhetlig utforming av campus og utvikling av blant annet læringsareal, fagspesialisert areal, fellesfunksjoner, arbeidsplassarealer, utenomhusarealer og forbindelser. I fasen defineres også hvor ulike fag skal lokaliseres og hvilke enkeltprosjekter som skal gjennomføres.

3 Designe

PROGRAMMERE, DESIGNE OG PROSJEKTERE CAMPUS

I fase 3 skal behovet for funksjonalitet for de konkrete enheter og grupper beskrives i rom- og funksjonsprogram. Rom- og funksjonsprogram er underlag for å designe og prosjektere de aktuelle byggene og områdene. Dette er fasen hvor beskrivelse av rom og funksjoner knyttes direkte til de organisatoriske enhetene som skal bruke dem.

4 Bygge

BYGGE CAMPUS

I fase 4 realiseres de konkrete byggeprosjektene. Fasen resulterer i ferdig utstyrte og innflyttede lokaler. En vesentlig del av fasen vil være kvalitetssikring og kompetanseoverføring fra NTNUs organisasjon til utførende entreprenører på spesialarealer og utstyr som krever fagspesifikk kunnskap om bruk, eksempelvis laboratorier, ferdighetsrom, verksted og ulike typer undervisningsrom.

5 Bruk

BRUKE CAMPUS

I fase 5 overleveres ansvaret fra prosjektorganisasjon til driftsorganisasjon.

Lokalene tas i bruk og det vil være behov for evaluering og vurdering av eventuelle tilpasninger eller tiltak, i hovedsak knyttet til arbeidsmiljø eller justeringer på funksjonalitet i de nye arealene.

Faser i campusutvikling

Campusutvikling kan beskrives fra ulike perspektiv. Fra et byggprosjekt perspektiv, et organisasjonsutviklingsperspektiv, et brukermedvirkningsperspektiv, et byutviklingsperspektiv og andre. Her har vi valgt å se brukermedvirkningsperspektivet i forhold til ulike deler av campusutviklingens tidshorisont.

Det er fem overordnede faser, som hver har ulike hovedspørsmål til brukerne:

- 1) Beskrivelse av strategisk retning – hvordan skal campusutvikling bidra til å nå NTNUs mål?
- 2) Definere behov og muligheter - hva skal campus inneholde?
- 3) Programmere, designe og prosjektere campus - hvordan skal campus utformes?
- 4) Bygging av campus - hvordan skal organisasjonen bruke lokalene?
- 5) Bruke campus - hvordan forbedre campus?

Fasene trengs ikke gjennomføres sekvensielt, men hver fase har noen aktiviteter som må være ferdigstilt før neste fase begynner. For eksempel må lokasjon bestemmes før design og programmering kan gjennomføres.

Hovedspørsmålene i de ulike fasene har stor betydning for hvordan ulike brukergrupper involveres. Nedenfor finner du en beskrivelse av hver fase, men eksempler på relevant brukerinvolvering.

NTNU- fellesskapet

Brukere

Tillitsvalgte

Fageksperter

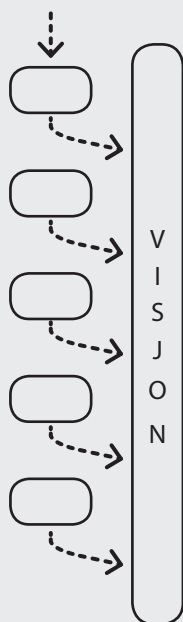
Beslutningstakere

Utkast

Hva ønsker
NTNU
å oppnå?

Fase 1
Aktiviteter

Visjon

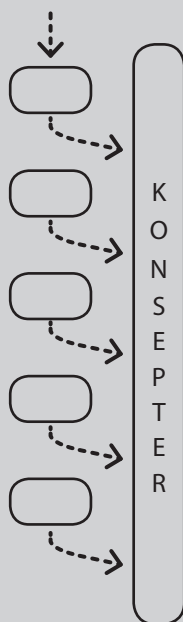
Prinsipper

Overordnet
lokalisering

1 Visjon

Hva skal
campus
inneholde?

Fase 2
Aktiviteter

Konsepter for
utforming

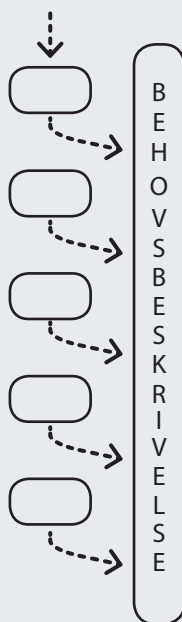
Lokalisering av
fag

Definerte
byggeprosjekt

2 Definere

Hvordan
skal campus
utformes?

Fase 3
Aktiviteter

Rom-og
funksjonsprogram

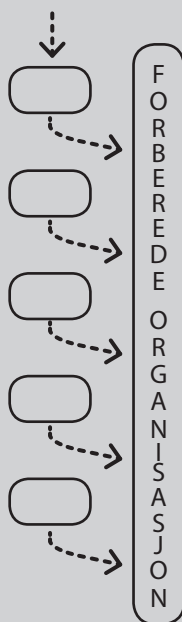
Design

Byggeprogram

3 Designe

Hvordanskal
organisasjonen
bruke
lokalene?

Fase 4
Aktiviteter

Kvalitetssikre
løsninger

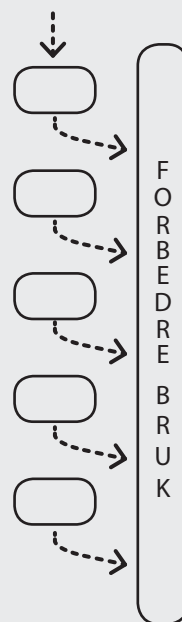
Lokalisere enheter
og fagmiljø

Bruksregler

4 Bygge

Hvordan
forbedre
campus?

Fase 5
Aktiviteter

Evaluering av
bruk

Tilpassing av
lokaler

5 Bruk

Utkast

Verktøy for involvering

Når vi vektlegger bred medvirkning fra brukere og interessenter i NTNUs campusprosjekt, har dette hovedsakelig to aspekter: Fra et brukerperspektiv handler dette om arbeidsmiljølovens krav om medbestemmelse og innflytelse over egen hverdag, om universitetet som en særskilt demokratisk institusjon og om vår rolle i lokal, regional og nasjonal utvikling. Fra et byggeprosjektperspektiv handler det primært om innhenting av synspunkter, kunnskap og informasjon for å skape gode beslutningsgrunnlag for avgjørelser i prosjektet. I denne planen presenteres aktivitetene med vekt på byggeprosjektets behov.

Som nevnt over, vil det i løpet av et utviklings- og byggeprosjekt være behov for ulike typer brukerinvolvering i ulike faser. Det overordnede campusprosjektet vil også bestå av mange prosjekt og delprosjekt, som vil være i ulik fase til ulik tid.

Denne delen av brukerinvolveringsplanen presenterer disse fasene mer inngående. I hver fase synliggjøres de særskilte behovene som campusprosjektet vil ha, og det presenteres et knippe eksempler på typiske aktiviteter for brukerinvolvering og medvirkning.

I hvert enkelt prosjekt og delprosjekt vil det være nødvendig å kartlegge behovene og å planlegge konkrete aktiviteter. Slik planlegging er en sentral del av fase 1 for hver prosjekt/delprosjekt.

Denne planen representerer et felles rammeverk for dette arbeidet. Formålet med planen er å sikre at både brukernes og byggeprosjektets behov for brukerinvolvering blir ivarettatt i alle aspekter av NTNUs campusutvikling.

Fase 1

Vurdere strategi for campusutvikling

RESULTAT AV FASE 1: VISJON, PRINSIPPER OG MÅLEPARAMETRE

Denne fasen handler i stor grad om oversettelse, men også om veivalg. NTNUs samfunnsoppdrag og strategier, dvs. hva NTNU skal oppnå som universitet, skal oversettes til konkrete krav til campusutforming. På overordnet nivå er dette fasen der NTNUs visjon, prinsipper og ambisjoner for campusutvikling utvikles; når vi kommer ned på konkrete prosjekt og delprosjekt er dette fasen da prinsippene vurderes og oversettes til det konkrete prosjektet – og eventuelt justeres. Som nevnt i del 1 over, har NTNU våren 2016 ferdigstilt en stor del av det arbeidet som er knyttet til fase 1 på overordnet nivå, dvs. for NTNUs helhetlige campusutvikling. [ORGAN] har vedtatt visjonen for NTNU campusutvikling, et sett av prinsipper som beskriver hvordan campus skal bidra til at visjonen skal oppnås, og et sett av vektete måleparametere for å vurdere konkrete alternativ opp mot hverandre.

Slike vurderinger er nødvendige på flere nivå og i flere faser. Prinsipper og måleparametre brukes for eksempel i vurdering av hvilke områder som kan være aktuelle for utbygging (fase 1 og 2). I prosjekteringen av konkrete bygg brukes de til å vurdere arealene (fase 3), og for eksisterende deler av campus brukes de for å vurdere måloppnåelse (fase 5).

Prinsippene og måleparametrene for campusutvikling er det viktigste styringsverktøyet for campusutviklingen på NTNU. Samtidig skal NTNU kontinuerlig lære av egne og andres erfaringer. Når NTNU skal sette i gang nye campusprosjekt, er det derfor et behov for å vurdere hvorvidt disse fremdeles er passende. Dette gjøres i fase 1.

Formål med involvering og prioriterte målgrupper i fase 1

Fra et byggprosjektperspektiv handler denne fasen om å skaffe nødvendig input til prosjektet, som trenger å få universitetets samfunnsoppdrag, visjoner og prinsipper oversatt til konkrete rammer for byggeprosjektet. Fra et brukerperspektiv er hovedprioriteten å sørge for at byggeprosjektet får nok og riktig informasjon, og å bidra til at universitetets behov er riktig forstått og oversatt. I dette ligger det også at slik oversettelse har betydelige politiske aspekter, ettersom fortolkning også innebærer retningsvalg.

Brukerinvolveringen i denne fasen er derfor typisk av utforskende eller besluttsende art, og det er primært beslutningstagere, tillitsvalgte og representanter for ulike interessentgrupper som deltar.

BRUKERER

Involveres primært gjennom informasjon om NTNU campusutvikling og for å innhente kunnskap om tidligere erfaringer Typiske aktiviteter:

- Representasjon i arbeidsgruppe
- Fremtidsverksted (studenter og ansatte)

FAGEKSPERTER

Involveres for å innhente og utvikle nødvendig kunnskap for videreutvikling av NTNUs prinsipper og ambisjoner for campusutvikling Typiske aktiviteter:

- Dialogmøter
- Miniverksted

TILLITSVALGTE

Involveres for informasjon om og forankring av prosess Typiske aktiviteter:

- Representasjon i arbeidsgruppe
- Deltagelse på fremtidsverksted
- Dialogmøte

BESLUTNINGSTAKERE

Involveres for informasjon om og forankring av prosess Typiske aktiviteter:

- Styreseminar
- Arbeid i prosjektstyret

Fase 1 aktiviteter

Utkast

Typiske brukerinvolveringsaktiviteterifase1:

Arbeidsgruppe visjon og lokalisering	Målverksted	Fremtidsverksted	
Å konkretisere målsettingene med campusprosjektet fra visjon for ny campus for NTNU til konkrete resultatmål. Resultatmålene skal danne grunnlag for vurdering av overordnet lokalisering.	Å utvikle mål som er godt forankret i NTNUs strategi og godt forankret blant relevante brukergrupper	Å få kjennskap til interne brukeres forståelse av livet på campus i fremtidens NTNU, som grunnlag for vurdering av prinsipper og overordnet lokalisering. Å bidra til at brukerne får bedre forståelse av mulighetsrommet i prosjektet.	FORMÅL
Arbeidsgruppe	Iterativ presentasjon av pågående arbeid.	Heldags arbeidsverksted med utvikling av personas og vurdering av scenarier	METODE
Representanter fra fakultet/avdelinger, tillitsvalgte, studenter og samarbeidsparter (SiT, Sintef, St. Olavs, Trondheim kommune)	Brukere og tillitsvalgte gjennom visjonsgruppa. Beslutningstagere gjennom styreseminar og prosjektstyre.	Studenter og ansatte fra alle fakultet/avdelinger og utvalgte sentrale organ ved NTNU	DELTAGERE
Møter annenhver uke vår 2016	Visjonsgruppe mars 2016 Styreseminar april 2016 Prosjektstyret juni 2016	Studenter 3. mai 2016 Ansatte 4. mai 2016	TIDSPUNKT
Underlag til KD og strategisk brief dokument.	Målsett	Rapport med beskrivelse av trender og dilemma.	LEVERANSE

	Innhenting av ekspertkunnskap	Studier av sammenheng mellom ønsket tilstand og måleparameter	Involvering av tillitsmannsappa- ratet
FORMÅL	Innhente innspill fra relevante fagmiljø på og utenfor NTNU	Sikre at prinsipper og måleparameter for NTNUs campusutvikling bidrar til å realisere NTNUs mål, samfunnsoppdrag og strategier	Å sikre at arbeidstakerperspektivet blir ivaretatt i alle relevante ledd. Dette inkluderer ivaretagelse av medbestemmelse, drøftinger og forhandlinger i henhold til Hovedavtalen og tilpascningsavtalen i henhold til behov i fasene. Også dialog og informasjonsutveksling utover dette.
METODE	Møter, miniworkshops og rapporter	Arbeidsgruppe	Arbeidsgruppe
DELTAGERE	Relevante fagmiljø med spesiell kompetanse på særskilte aspekter av campusutvikling	Tegn 3 og prosjektgruppa	Representanter fra fakultet/avdelinger, tillitsvalgte, studenter og samarbeidsparter (SiT, Sintef, St. Olavs, Trondheim kommune)
TIDSPUNKT	Arkitektfaglig... Helsefremmende...	Løpende	Møter annenhver uke vår 2016
LEVERANSE	Kunnskapsgrunnlag og innspill til prinsipper og måleparametre	Beslutningsgrunnlag for overordnet lokalisering og underlag for konseptutvikling og evt. idékonkurranse	Underlag til KD og strategisk brief dokument.

Involvering av studentdemokratiet

Å sikre at studentperspektivet blir ivaretatt i alle relevante ledd. Dette inkluderer ivaretagelse av studentenes høringsrett på ulike nivå, men også dialog og informasjonsutveksling utover dette.

Representasjon i prosjektstyre og midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå.

Tillitsvalgte på sentralt og desentralt nivå

Løpende, tilpasset prosjektenes og delprosjektenes ulike faser

Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger

Involvering av lederlinja

Å sikre at alle deler av organisasjonen informeres og involveres. Å innhente råd fra rektors ledergruppe, og fra spesielt berørte avdelinger/fagmiljø.

Presentasjon og drøftinger i dekanmøte. Representasjon i prosjektstyre og midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå.

Dekaner og viserektorer, instituttledere, administrative ledere

Løpende, tilpasset prosjektenes og delprosjektenes ulike faser

Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger

Fase 2

Definere konsepter for utforming og bruk av campus

RESULTAT AV FASE 2: KONSEPTER FOR UTFORMING OG BRUK AV CAMPUS.

I fase 2 skal de overordnede prinsippene for utforming av NTNUs campuser konkretiseres i underliggende konsepter for bruk. I byggeprosjekt kan konsepter bety flere ulike ting. Konsepter for utforming er en helhetlig plan for utvikling av Campus. Konsepter for bruk er en del av dette, og beskrivelser hvordan for eksempel de læringsareal, studentarealer, arbeidsarealer, knutepunkt og nettverkene mellom dem (uteområder) skal brukes. Sammen legger konseptet for utforming og brukskonseptene legger rammene for videre programmering og design av enkeltdelene av campus.

NTNU Campusprosjektet jobber for å ha et felles utgangspunkt for alle de ulike byggprosjekt som skal gjennomføres. Det er derfor essensielt at kunnskapsgrunnlaget for utvikling av disse konseptene er basert på god kjennskap til de undervisningsformer, læringsformer, og øvrige arbeidsformer som finner sted på universitetet. Her er brukermedvirkning essensiell, og det er viktig at alle relevante aktører deltar i dette arbeidet. Det er her det er mest rom for å påvirke innholdet på campus!

Fasen skal resultere i

- En masterplan for realiseringen av de enkelte delene av campus (gjennomføring av plan for programmering, design, prosjektering og bygging i enkeltprosjekter)
- En beslutning om hvilke organisatoriske enheter som skal ha tilhold på aktuelle lokasjoner
- En gjennomført idékonkurranse for et helhetlig konsept for utforming for gjeldende lokasjon
- En detaljert plan for brukermedvirkning i de øvrige fasene av prosjektet.

Formål med involvering og prioriterte målgrupper i fase 2

Formålet med involvering i denne fasen er å etablere et solid kunnskapsgrunnlag for utvikling av brukskonsepter for rom og uteareal på NTNUs campuser.

I denne fasen er det først og fremst viktige for byggprosjektet å sette seg inn i brukernes situasjon. Det er viktig å skjønne hvilken virksomhet det bygges for. I tillegg er man på NTNU i den spesielle situasjon at man har faglig ekspertise på mange områder som er relevante for prosjektet. I fase 2 skal også disse involveres, slik at man kan være med å utvikle bygg som er godt tilpasset de aktiviteter som skal gjennomføres der, samtidig som de er nyskapende, effektive, bærekraftige.

BRUKERER

Brukere skal involveres for å innhente kunnskap om virksomheten, behov for rom og areal typer og føringer for konsept.

FAGEKSPERTER

Fagekspert – skal involveres for å samskape om konseptutvikling. For eksempel vil det være naturlig å involvere pedagogiske miljø ved NTNU for å etablere konsepter for læringsareal, samfunnsgeografer og arkitekter for utvikling av den urbane strukturen, materialteknologi for å utvikle bærekraftige løsninger, etc. etc. Fagekspert kan hentes blant NTNUs ansatte, og som ekstern ekspertise.

TILLITSVALGTE

Tillitsvalgte vil primært være med for informasjon om og forankring av prosess. I tillegg vil brukskonsept avstemmes med disse på vei til beslutning

BESLUTNINGSTAKERE

Beslutningstakere involveres for å forankre og beslutte konsepter for utforming og for bruk

Fase 2 aktiviteter

Utkast

Typiske brukerinvolveringsaktiviteterifase2:

Kartlegging av dagens bruk og utforming	Utforskning av fremtidige muligheter	Referansebesøk	
Etablere god forståelse av dagens situasjon.	Innhente innspill fra relevante fagmiljø på og utenfor NTNU	Lære av erfaringer omkring løsninger og brukskonsepter fra andre universitet, og andre institusjoner.	FORMÅL
Her vil det være mulig å bruke både kvalitative og kvantitative metoder for å etablere god forståelse av eksisterende arealbruk. Særlig viktig blir undersøkelser av om areal brukes som de gjør på grunn av eller på tross av eksisterende utforming.	Møter, miniworkshops og rapporter	Kvalitativ metode; observasjon: Befaring på relevante universitet eller annen virksomhet. Befaringene vil kunne være både i Norge og i utlandet og det bør være et sentralt mål å se gode, innovative løsninger av ulike arealkonsept, og lære av disse.	METODE
Representanter for de brukerne som skal inn på ny lokasjon. Dette vil ofte gjelde ulike grupper sluttbrukere. For eksempel medarbeidere, studenter, partnere og eventuelt byens befolkning.	Faglig ekspertise. Relevante fagmiljø med spesiell kompetanse på særskilte aspekter av campusutvikling. Pedagogikk, helsefag, arbeidslivsforskning, arkitektur, økonomi, og energi og miljø, er eksempler på relevante fagmiljø	Relevante representanter fra ulike fagmiljø. Utvelgelse vil primært skje i linja, eventuelt være knyttet til arbeidet som faglige eksperter gjør.	DELTAGERE
Hoveddel av fase 2 i alle delprosjekter.	Primært i første gangs etablering av brukskonsept. I senere prosjekt vil innspill fra relevante faggrupper innhentes ved evaluering av brukskonsept.		TIDSPUNKT
Rapport om bruksmønstre av eksisterende areal. Brukes som innspill til programmering	Kunnskapsgrunnlag og innspill til utforming av brukskonsepter	Beskrivelse av ulike løsningskonsept.	LEVERANSE

Utkast

	Fremtidsverksted	Involvering av lederlinja	Involvering av tillitsmannsapparatet
FORMÅL	Å få kjennskap til interne og eksterne brukeres forståelse av livet på campus i fremtidens NTNU, som grunnlag for etablering av brukskonsepter. Å bidra til at brukerne får bedre forståelse av mulighetsrommet i prosjektet.	Å sikre at lederne er tilstrekkelig informert og involvert i prosessen, og å sikre at alle deler av organisasjonen har tilgang på nødvendig informasjon om endringer. Å innhente råd fra rektors ledergruppe, og fra spesielt berørte avdelinger/fagmiljø.	Å sikre at arbeidstakerperspektivet blir ivaretatt i alle relevante ledd. Dette inkluderer ivaretagelse av medbestemmelse, drøftinger og forhandlinger i henhold til Hovedavtalen og tilpasningsavtalen i henhold til behov i de ulike fasene, men også dialog og informasjonsutveksling utover dette.
METODE	Workshop	Presentasjon og drøftinger i dekanmøte	Aktiv bruk av faste fora som SESAM og LOSAM, men også mer uformelle kontaktmøter. Representasjon i prosjektstyre og midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå.
DELTAGERE	Interne og eksterne brukere av campus, deltagere fra ulike sluttbrukermiljøer, som forskningspartnere, byens borgere, næringsforening etc.	Dekaner og viserektorer, instituttledere, administrative ledere	Tillitsvalgte på sentralt og desentralt nivå
TIDSPUNKT		Løpende, tilpasset prosjektenes og delprosjektenes ulike faser	Løpende, tilpasset prosjektenes og delprosjektenes ulike faser
LEVERANSE	Rapport med beskrivelse av trender og dilemma.	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger

Involvering av studentdemokratiet

Å sikre at studentperspektivet blir ivaretatt i alle relevante ledd. Dette inkluderer ivaretagelse av studentenes høringsrett på ulike nivå, men også dialog og informasjonsutveksling utover dette.

Representasjon i prosjektstyre og midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå.

Tillitsvalgte på sentralt og desentralt nivå

Løpende, tilpasset prosjektenes og delprosjektenes ulike faser

Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger

Høringiforkant av beslutning

Å sikre at perspektiver og kompetanse i organisasjonen og hos høringsparter er en del av beslutningssunderlaget for vedtak av brukskonsepter

Formell høringsrunde med mulighet for innspill og kommentarer på utredninger og rapporter som utarbeides som grunnlag

Høringsinstanser internt på NTNU ifølge vitenskapelig og administrativ struktur, tillitsvalgte og eksterne samarbeidsparter.

I forkant av beslutning om brukskonsepter. Høringsperiode i etterkant av rapport og utredningsfrist.

Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger

Fase 3

Programmere, designe og prosjektere campus

RESULTAT AV FASE 3: BESLUTTET PROGRAMMERING, DESIGN OG PROSJEKTERING AV ENKELTPROSJEKTER

I fase 3 skal de ulike behov for de konkrete enheter og grupper som skal inn på en lokasjon beskrives, designes og prosjekteres, både når det gjelder innomhus og utomhus areal. Dette er fasen hvor beskrivelse av rom og funksjoner knyttes til organisatoriske enheter som skal bruke dem. Her innebærer brukerinvolveringen i stor grad å skaffe til veie presise tall om studenter, ansatte, og andre brukere. I tillegg vil prosjektet være på jakt etter eventuelle unntak fra brukskonseptene, og spesialfunksjoner knyttet til bruk av de konkrete bygg eller knutepunkt.

Fasen skal resultere i

- Rom- og funksjonsprogram
- Skisseprosjekt
- Forprosjekt
- Konkurransen på entreprenør
- Avhengig av kontraktsform kan detaljprosjektering gjøres i denne fasen, eller i fase 4.

Formål med involvering og prioriterte målgrupper i fase 3

Brukermedvirkningen handler også i denne fasen i stor grad om å tilrettelegge for at campusprosjektet får tilstrekkelig kunnskap og informasjon om NTNU, og om de spesifikke delene av NTNU som skal inn i utvalgte bygg. Når dette kunnskapsgrunnlaget kobles sammen med de ulike brukskonseptene som er utviklet i fase 2 vil dette samlet tilstrekkelig bakgrunn om NTNUs behov og strategi til å programmere, designe og prosjektere campus, eventuelt de deler av NTNUs campus som er kommet i denne fasen.

Brukere i alle kategorier involveres i denne fasen:

BRUKERER

Brukere skal involveres for å bidra til underlag for å beskrive spesialfunksjoner, spesifisere antall medarbeidere, studenter og andre brukere, samt beskrive fellesfunksjoner knyttet til den aktuelle delen av campus.

FAGEKSPERTER

Fageksperter vil inviteres til å delta på spesielle områder hvor campusprosjektet vurderer at disse kan bidra til å sikre tilstrekkelig nyskaping i programmering og design

TILLITSVALGTE

Tillitsvalgte blir informert om prosessen, og forventes å bidra til å informere sine medlemmer om disse.

BESLUTNINGSTAKERE

Beslutningstakere blir informert for å forankre og beslutte program, skisseprosjekt, og forprosjekt

Fase 3 aktiviteter

Utkast

Typiske brukerinvolveringsaktiviteter ifase3:

Kartlegging av eksisterende funksjoner for de berørte enheter.	Utforskning av fremtidige muligheter	Referansebesøk	
Etablere god forståelse av dagens situasjon.	Konkretisere funksjoner for det aktuelle delprosjektet.	Lære av erfaringer fra andre NTNU utbygginger, pilotprosjekter, etc	FORMÅL
Her vil det være mulig å bruke både kvalitative og kvantitative metoder for å etablere god forståelse av eksisterende funksjoner. Gåturen i eksisterende lokaler, observasjon av bruk av spesialfunksjoner, samt kvantitative sammenligninger av arealbruk og brukere er eksempler på metoder som vil være aktuelle.	Møter, miniworkshops og utredninger	Referansebesøk med observasjon, informasjon og mulighet for dialog med brukere, samt evaluering av tidligere prosjekter	METODE
Representanter for de brukerne som skal inn på ny lokasjon. Dette vil ofte gjelde ulike grupper sluttbrukere. For eksempel medarbeidere, studenter, partnere og eventuelt byens befolkning.	Lokale brukere. Ansatte, studenter og eventuelt representanter samarbeidspartnere (særlig aktuelt for utomhusarealer).	Lokale ledere, lokale tillitsvalgte, utvalgte representanter fra ulike fagmiljø.	DELTAGERE
Møter annenhver uke vår 2016	Visjonsgruppe mars 2016 Styreseminar april 2016 Prosjektstyret juni 2016	Studenter 3. mai 2016 Ansatte 4. mai 2016	TIDSPUNKT
Underlag til KD og strategisk brief dokument.	Målsett	Forbedring av tidligere løsninger, forankring av mulige løsninger i lokal organisasjon	LEVERANSE

Utkast

	Allmøter	Involvering av lederlinja	Involvering av tillitsmannsapparatet
FORMÅL	Informere om de brukskonsepter som ligger til grunn for delprosjektet. Dette skal gi tydelig retning og rammer for det arbeidet som gjøres i fasen.	Å sikre at lokale ledere er tilstrekkelig informert og involvert i prosessen, og å sikre at alle deler av organisasjonen har tilgang på nødvendig informasjon om endringer.	Å sikre at arbeidstakerperspektivet blir ivaretatt i alle relevante ledd. Dette inkluderer ivaretagelse av medbestemmelse, drøftinger og forhandlinger i henhold til Hovedavtalen og tilpasningsavtalen i henhold til behov i de ulike fasene, men også dialog og informasjonsutveksling utover dette.
METODE	Allmøte med presentasjon av relevante brukskonsept.	Delresultat og resultat vil presenteres og drøftes i ledermøter for involverte fakultet/institutt. Deltagelse i midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå og uformelle dialogmøter	Aktiv bruk av faste fora som SESAM og LOSAM, men også mer uformelle kontaktmøter. Representasjon i prosjektstyre og midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå.
DELTAGERE	Alle berørte parter	Er avhengig av hvilken eller hvilke organisatoriske enheter som skal inn i aktuelt delprosjekt.	Tillitsvalgte på desentralt nivå
TIDSPUNKT	I oppstart av fasen	Løpende, tilpasset prosjektenes og delprosjektenes ulike faser	Løpende, tilpasset prosjektenes og delprosjektenes ulike faser
LEVERANSE	Økt forståelse for den retning og de rammer som finnes for det arbeidet som gjøres i fasen.	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger

Involvering av studentdemokratiet

Å sikre at studentperspektivet blir ivaretatt i alle relevante ledd. Dette inkluderer ivaretagelse av studentenes høringsrett på ulike nivå, men også dialog og informasjonsutveksling utover dette.

Representasjon i prosjektstyre og midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå. Uformelle dialogmøter

Tillitsvalgte på sentralt og desentralt nivå

Løpende, tilpasset prosjektenes og delprosjektenes ulike faser

Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger

Høringiforkant av beslutning

Å sikre at perspektiver og kompetanse i den lokale organisasjonen og hos høringsparter er en del av beslutningsunderlaget for beslutning om program. Design og prosjektering har ikke slike høringssunder.

Formell høringsrunde med mulighet for innspill og kommentarer på utredninger og rapporter som utarbeides som grunnlag for beslutning.

Høringsinstanser internt på NTNU ifølge vitenskapelig og administrativ struktur, tillitsvalgte og eksterne samarbeidsparter.

I forkant av beslutning om rom og funksjonsprogram. Høringsperiode i etterkant av rapport og utredningsfrist.

Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger

Fase 4

Bygge campus

I fase 4 realiseres de konkrete byggeprosjektene. Fasen resulterer i ferdig utstyrte og innflyttede lokaler.

I fasen vil brukerinvolveringen være sentrert rundt forberedelse på bruk av lokalene, inkludert innplassering av personer og utarbeidelse av bruksregler.

En vesentlig del av fasen vil være kvalitetssikring og kompetanseoverføring fra NTNUs organisasjon til utførende entreprenører på spesialarealer og utstyr som krever fagspesifikk kunnskap om bruk, eksempelvis laboratorier, ferdighetsrom, verksted og ulike typer undervisningsrom.

Formål med involvering og prioriterte målgrupper i fase 4

BRUKERER

Brukere – forberede seg på å ta i bruk nye lokaler

TILLITSVALGTE

Tillitsvalgte – formell medvirkning på endring i arbeidssituasjon, flytting, personalmessige konsekvenser ved endring

BESLUTNINGSTAKERE

Beslutningstakere – Følge opp kvalitet, kost og fremdrift i byggeprosjektet.
Forberede organisasjonen på å ta i bruk nye lokaler

Fase 4 aktiviteter

Utkast

Typiske brukerinvolveringsaktiviteter ifase 4:

Partsammensatte faggrupper	Formelle medvirkningsaktiviteter – brukere	Involvering av tillitsmannsapparatet	
Innhente innspill fra relevante fagmiljø på NTNU. Bruke ekspertkompetanse i organisasjonen på å kvalitetssikre spesialutstyr og fagspesifikke løsninger og spesialarealer. Overføre spisskompetanse på virksomheten til prosjekterende og utførende entreprenør.	Påse at formell medvirkning er overholdt i alle prosesser som berører den enkeltes arbeidssituasjon, eksempelvis flytting og endringer i arbeidsmiljø	Å sikre at arbeidstakerperspektivet blir ivare tatt i alle relevante ledd. Dette inkluderer ivaretagelse av medbestemmelse, drøftinger og forhandlinger i henhold til Hovedavtalen og tilpasningsavtalen i henhold til behov i de ulike fasene, men også dialog og informasjonsutveksling utover dette.	FORMÅL
Organisering av faggrupper. Representativ deltagelse fra relevante fagmiljø som skal ta i bruk fasilitetene	Personalledere ivaretar formell medvirkning pålagt arbeidsgiver i forhold som berører den enkelte medarbeider. Campusprosjektet må bistå med informasjon og kunnskapsgrunnlag for å gjøre den enkelte leder i stand til å overholde sitt lederansvar.	Aktiv bruk av faste fora som SESAM og LOSAM, men også mer uformelle kontaktmøter. Representasjon i prosjektstyre og midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå.	METODE
Relevante fagmiljø med spesiell kompetanse på laboratorier, spesialutstyr, pedagogikk	Alle direkte berørte ansatte som får endringer i arbeidssituasjon som følge av campusutvikling	Tillitsvalgte på sentralt og desentralt nivå	DELTAGERE
Kravspesifikasjoner til innkjøp og installering av spesialutstyr	Informasjonspakker til ledere på konkrete aktiviteter og endringskonsekvenser	Løpende, tilpasset prosjektenes og delprosjektenes ulike faser	TIDSPUNKT
		Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger	LEVERANSE

Utkast

	Involvering av lederlinja	Allmøter	Høringiforkantav beslutning
FORMÅL	Å sikre at relevante deler av organisasjonen forbereder seg på innflytting og bruk av nye lokaler. Å innhente råd fra rektors ledergruppe, og fra spesielt berørte avdelinger/fagmiljø	Nå ut med informasjon til et bredere lag av interessenter, ikke kun representativ kommunikasjon. Bidra til forventningsavklaring, sikre åpen tidsriktig og konsistent informasjon og øke kunnskapsgrunnlaget til den enkelte interessent gjennom nøktern og balansert informasjon som gjenspeiler den faktiske situasjonen.	Å sikre at organisasjonen er kjent med underlag for og beslutningsprosess for innplassering
METODE	Presentasjon og drøftinger i dekanmøte. Representasjon i prosjektstyre og midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå. Uformelle dialogmøter	Temamøte, informasjonsmøte, seminar,	Formell høringsrunde med mulighet for innspill og kommentarer på utredninger og rapporter som utarbeides som grunnlag for beslutning.
DELTAGERE	Dekaner og viserektorer, instituttledere, administrative ledere	Grupper av studenter og ansatte ved NTNU.	Høringsinstanser internt på NTNU ifølge vitenskapelig og administrativ struktur og tillitsvalgte.
TIDSPUNKT			
LEVERANSE	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger	Møtegjennomføring. Fortrinnsvis med mulighet for digital overføring og deling for å senke terskelen for å delta.	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger

Fase 5

Bruke campus

I fase 5 overleveres ansvaret fra prosjektorganisasjon til driftsorganisasjon.

Lokalene tas i bruk og det vil være behov for evaluering og vurdering av eventuelle tilpasninger eller tiltak, i hovedsak være knyttet til arbeidsmiljø eller justeringer på funksjonalitet i de nye arealene.

Lokale ledere vil ha et særskilt ansvar for å vurdere eventuelle følger av endring i virksomhet, funksjon, organisasjon, teknologiske forutsetninger eller bruk.

Formål med involvering og prioriterte målgrupper i fase 5

BRUKERER

Brukere – evaluere bruk og vurdere behov for tiltak

BESLUTNINGSTAKERE

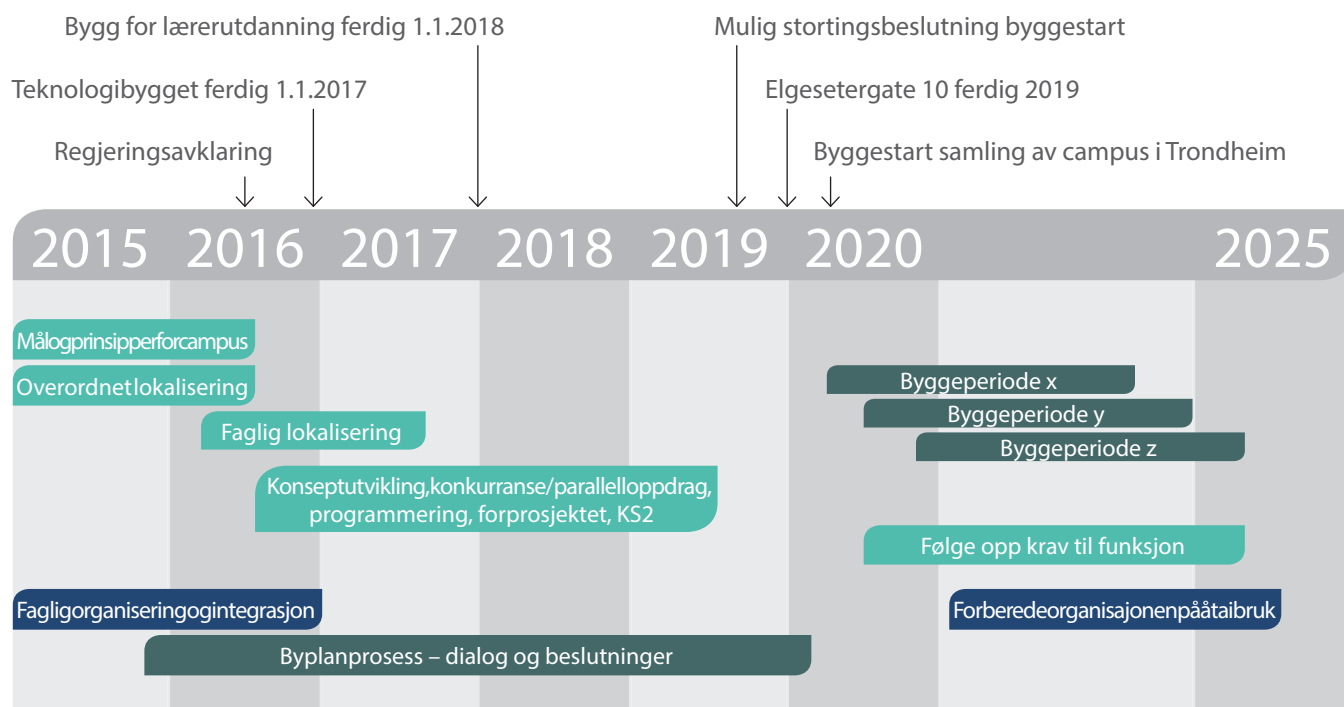
Beslutningstakere – beslutte eventuelle behov for tilpasninger som resultat av endring

Fase 5 aktiviteter

Typiske brukerinvolveringsaktiviteter ifase5:

Evaluere bruk	Partsammensatte brukergupper	Formelle medvirkningsaktiviteter – brukere	
Evaluere bruken av nye lokaler. Avdekke om det er behov for arbeidsmiljøtiltak eller tilpasning av drift.	På bakgrunn av erfaringer og bruk, vurdere tiltak for arbeidsmiljø og eventuelle behov for tilpasninger	Påse at formell medvirkning er overholdt i alle prosesser som berører den enkeltes arbeidssituasjon, eksempelvis endringer i arbeidsmiljø	FORMÅL
Kvalitativ; fasiliterte arbeidsmøter	Organisering av brukergupper. Representativ deltakelse fra relevante fagmiljø som bruker fasilitetene. Ledes av lokal leder i samarbeid med driftsorganisasjonen.	Personalledere ivaretar formell medvirkning pålagt arbeidsgiver i forhold som berører den enkelte medarbeider. Campusprosjektet bistår med informasjon og kunnskapsgrunnlag inntil driftsorganisasjonen har fullt ut implementert nye arealer i ordinær drift. og midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå.	METODE
Ledere og medarbeidere i aktuelle arbeidslokaler.	Berørte brukere, tillitsvalgte, verneinje	Alle direkte berørte ansatte som får endringer i arbeidssituasjon som følge av å ta i bruk nye lokaler	DELTAGERE
			TIDSPUNKT
Oppsummering og tiltaksliste	Tiltak for å forbedre bruk eller vurdere tilpasning av fasiliteter	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger	LEVERANSE

Utkast

Tidsplanfor involvering NTNUTrondheim

CAMPUS TRONDHEIM – SAMLOKALISERING: TIDSHORISONTER

Fase 1 og 2 handler om å bygge et helhetlig rammeverk og konsept for campusutviklingen som helhet. Fase 3-5 vil bygge på strategisk rammeverk og beslutninger om konsept fra fase 1 og 2, og vil være gjeldende for enkeltdeler av campus (enkeltprosjekter). Enkeltprosjektene kan gjennomføres forskjøvet i tid, men med et mål om å gjennomføre innenfor en totalperiode på 5 år.

Fase 1: Januar 2016 - Juli 2016

Fase 2: August 2016 – Desember 2017

Fase 3: Varierer for det enkelte prosjekt, med mål om gjennomføringstid i 2018 og 2019

Fase 4: Varierer for det enkelte prosjekt, med mål om gjennomføringstid 2020 - 2025

Fase 5: Varierer for det enkelte prosjekt, med mål om at bygg i hovedsak er gjennomført innen 2025

Utkast